

livskvalitet for din bedste ven
– sundt og økonomisk

FODERANVISNING

Grand danois

Denne foderanvisning fortæller dig, hvordan du kan fodre din grand danois med hjemmelavet mad i dens forskellige livsstadier, 2-8 md (hvalp), 9-24 md (unghund) måneder, voksen og senior.

Foderanvisningen er lavet, med afsæt i de behov som veterinære ernæringseksperter, herunder The National Research Council (NRC) Ad hoc Committee on Dog and Cat Nutrition, mener at hunde har. Disse retningslinier er de samme, som dem tørfoderproducenterne anvender. Vi har fodret vores grand danois med positivt resultat efter denne foderanvisnings princip i snart 10 år (2014). Princippet er, at hunden ikke topper på de samme næringstoffer hver dag, men over kort tid (ca 1 uge). Foderanvisningen bygger, således på et varieret kostindtag.

Hvalpens vækstfaser:

Op til 14 uger har hvalpen brug for ekstra meget protein. Når hvalpen er omkring 4-5 måneder topper væksthastigheden. Herefter går væksten noget langsommere indtil hvalpen er 8 måneder. Efter 8 måneder falder kaloriebehovet langsomt, indtil hunden er ca. 2 år.

Grand danois hvalpe vokser meget hurtigt og er derfor mere følsomme over for fejlnæring end racer der vokser langsomt.

Når hvalpen er udvokset:

Når din grand danois er voksen, skal den have en anden sammensætning af vitaminer og mineraler. Det samme gælder, når den bliver senior (75% af forventede levealder), dvs omkring 7 års alderen.

Finder du råvarene de rigtige steder, så er der god økonomi i at lave hjemmelavet hundemad. Du er altid velkommen til at kontakte mig, hvis du har spørgsmål. Ellers rigtig god fornøjelse.

Liselotte Schjerbeck, cand.pharm.

Email: gd@houseofapollon.dk

Ansvarsfraskrivelse og copyright:

Denne foderplan er gratis og baseret på vores personlige erfaringer. Vi kan på ingen måde gøres erstatningsansvarlig, ej heller kan vi pålægges ansvar for skader eller tab, hverken direkte eller indirekte, som følge af brug af informationer hentet fra denne foderanvisning.

Foderanvisningen er beskyttet af reglerne om ophavsret. Intet fra denne foderanvisning må kopieres, hverken helt eller delvist uden vores skriftelige samtykke. Enhver ulovlig kopiering, anvendelse eller distribution, vil søges retsforfulgt.

Hunden er et domesticeret rovdyr, der igennem ca. 15.000 år har tilpasset sig rollen som menneskets bedste ven. Den har levet – og overlevet – på den mad, vi til alle tider har tilbudt den. Hunden er, imodsætning til katten, ikke stringent kødædende, og behøver derfor ikke kød i sin diæt.

Hunden har brug for protein, fedt og fiber i dens diæt. Og naturligvis vitaminer og mineraler. Der er ikke den store forskel på, hvad en hund og et menneske behøver. Vi har begge brug for de samme aminosyrer (proteiner er opbygget af aminosyrer), de samme umættede fedtsyrer (fx Omega 3 og 6) og – med få undtagelser – de samme vitaminer og mineraler. Den væsentligste forskel mellem os og hunde er, at man (hundeernæringsvidenskaben) mener, at hunde, i forhold til mennesker, behøver en del næringsstoffer i større mængder pr kilokalorie. En kvinde har fx dagligt brug for ca. 600 mg kalcium, mens en hund, med samme kalorieindtag (en grand danois), anbefales omkring 1900 mg kalcium. Kulhydrater er ikke livsnødvendige for hunden, men er en økonomisk energikilde og rig på kostfibre.

Selvom hunde er designet til nemmere at fordøje animalske end vegetabiliske fødevarer, så har de glimrende udbytte af både grønsager og kornprodukter (uden kerner/skaller). Hunde producerer nemlig, ligesom mennesker, enzymet amylase. Amylase spaltes de lange sukkerstofmolekyler, der er i grønsager, rodfrugter og korn. Men fordi hunden sluger al sin mad, starter fordøjelsen først i dens mave og med et relativt kort tarmsystem skal grøntsager forbehandles (koges/findeles) for at hunden får det optimale udbytte af dem. Brød bør være hvidt uden kerner/skaldele. Mennesker kan faktisk heller ikke fordøje grøntsager med fibrelede (ærte-, majs-, tomatskal), ej heller skaldele, hvis ikke vi findelte det med vores tænder. Frugt, herunder æbler og bær, kan hunde også godt fordøje, men igen, de skal findeles eller blendes for at hunden får det optimale udbytte. Hundehvalpe producerer enzymet lactase, der spaltes sukkerstoffet i mælkeprodukter. Men som hos mennesker, så mindskes aktiviteten af dette enzym med alderen og forsvinder helt, hvis mælkeprodukter ikke forbliver en del af kosten. A-38 eller ligende kan med fordel gives som dessert, da det stabiliserer maven. Æg skal koges, med mindre kun

blommen gives. Æg er en god proteinkilde. Ost elsker de fleste hunde.

Proteiner fordøjes bedst, hvis de serveres rå. Når kød og fisk koges, steges eller grilles, så denaturerer proteinerne, og bliver derved vanskeligere for organismen at fordøje. Da hunden har en robust mave og helst spiser rå kød, så er der ingen grund til at bruge energi på at tilberede det. I det hele taget bør man ikke overtilberede mad.

Forskellige fødevarer indeholder forskellige næringsstoffer og i varierende mængder. Fx indeholder fed fisk D-vitamin. Det gør kylligekød også, men kun meget lidt. Derfor skal hunden have fisk for at få tilstrækkelig med D-vitamin. For at dække behovet for A-vitamin skal hunden tilbydes lever. Ligesom for mennesker, sikrer en varieret kost, at hunden får tilgang til alle de vitaminer og mineraler, den har brug for. Endelig opbygger en varieret kost et robust fordøjelsessystem, der typisk medfører at hunden sjældent får diarré. En fast afføring er en god indikator på at hunden trives godt på foderet.

Når en hund får præfabrikeret mad, så opfylder denne mad alene myndighedens krav til indhold af essentielle næringsstoffer. Med essentielt menes, at stoffet skal tilføres organismen gennem kosten ellers vil en eller flere biologiske processer stoppe med at fungere. Ferske fødevarer indeholder alle disse essentielle stoffer, men de indeholder tillige mange andre stoffer som bidrager positivt til de biologiske processer. Et eksempel, er det aminosyrer ligende stof taurin. Taurin er en vigtig del af opbygningen af hundens hjertemuskulatur og findes i fisk og fjerkræ.

Der er fødevarer, som man mener hunde ikke kan tåle fx chokolade, druer, rosiner, løg og hvidløg. Vi giver regelmæssigt vores grand danois hvidløg, og madrester med løg og alt muligt andet. Vi har ikke haft problemer, så det kan være raceafhængigt, derfor vil vi lade det være op til den enkelte selv at drage sine erfaringer. Endelig, er der diskussionen om hunde kan/bør spise rå knogler (ikke kogte, de splinter) eller om det kan beskadige tænder/mavesæk. Vi giver ikke vores hunde knogler, da de får kalcium i diæten.

Kød

Kød er muskler og rig på protein. Protein er opbygget af aminosyrer og det er dem hunden har brug for. Kvaliteten af protein er vigtig. Alt fersk kød har god proteinkvalitet, mens hud, negle, fjer, hår og blod må betegnes som mindre gode. Hestekød har den højeste koncentration af vitaminer og mineraler. Men kød fra svin, okse, lam er også gode kilder. Kødet behøver ikke at blive tilberedt, men kan med fordel gives rå, da det lettere fordøjes.

Fjerkræ

Kylling, kalkun (og andre fugle) bør indgå i hundens kost. De indeholder nemlig aminosyren taurin i høje mængder. Taurin menes at have betydning for hjertemuskulaturen (forebyggelse af DCM?). Vi koger kyllingen, men hvis du har mulighed for det, kan den med fordel hakkes i mindre stykker og gives "som den er" – hel og rå, men det har vi ikke erfaring med. Ben skal skilles fra kogt fjerkræ.

Indmad og fisk

Sardin, torskerogn, hjerte, kalvelever eller nyre gives i små mængder (20 til 50 gram) og på de dage, hvor der ikke gives vitaminpille og IKKE til hvalpen. Dette på grund af det meget høje indhold af D og især A vitamin. Andre fisk fx torsk (også en god taurin kilde) kan gives i større mængde (uden ben), men husk at det er mager mad, så kompenser med mere olie.

Grøntsager/rodfrugter

Hunden har i princippet ikke brug for grøntsager, men de er rig på vitaminer og så giver det fylde. Giv årstidens grøntsag. Fælles for alt grønt er, at det skal koges godt mørt (vi koger alt 35 min.) og derefter moses eller blendes. Vi bruger kartofler som basis kombineret med alle mulige andre grøntsager efter årstid/tilbud/rester i køleskabet. Gem kogevandet, det er fyldt med vitaminer og brug det koldt eller varmt.

Kornprodukter

Kornprodukter gives for at give mineraler, energi og kostfibre. I stedet for havregryn/hvedebrød kan gives pasta eller ris, men husk at kalorieindholdet i kogt ris og pasta er ca. 30-50 % lavere end i rå form.

Vegetabilisk olie

Vegetabiliske olier indeholder polyumættede fedtsyrer, som er livsvigtige for hunden. Tidsel-, vindrukerne-, solsikke-, majs- soya-, sesam-, rapsolier kan alle bruges. Men anvendes andet end sojaolie, bør det bruges i forholdet 1:1 med rapsolie (balance mellem omega-6 og -3).

Ekstra lækkerier

Grisehaler indeholder brusk, og er godt for ledene især hofte- og albueled. Giv endelig en grisehale som dessert i ny og næ. Frugt og bær er fyldt med vitaminer og frugtsukker. Kan gives som "topping" efter behov.

Mange krydderier har antibiotisk og antioxidantisk effekt. Giv gerne hvidløg (småmængder, et par knivspids), dild, purløg, persille, karry mv. på samme måde, som du selv spiser det.

Se mere på fødeveder databanken

På fødeveder databanken kan du finde alle fødevarer og deres næringsstof- og kalorieindhold og derved selv komponere menuer ud fra hundens daglige kaloriebehov (se side 5 og 6). Databanken findes her: http://www.food-comp.dk/v7/fvdb_alphalist.asp.

VOKSEN

Aminosyrer

Isoleucin, mg	950
Leucin, mg	1700
Lycin, mg	880
Methionin, mg	830
Cystein, mg	0
Met & Cys, mg	1630
Phenylalanin, mg	1130
Tyrosin, mg	0
Phe&Tyr, mg	1850
Threonin, mg	1080
Tryptofan, mg	350
Valin, mg	1230
Arginin, mg	880
Histidin, mg	480
Taurin, mg	250

Fedtsyrer

Linolsyre (LA), n6	2,8
Linolensyre(ALA), n3	0,1
Sum n-3, g	0,1
Sum n-6, g	2,8

Vitaminer

Vitamin A, RE	379
Vitamin D, µg	3
Vitamin E, mg	7
Vitamin K, µg	410
Vitamin B1, mg	1
Vitamin B2, mg	1
Niacin, NE	4
Vitamin B6 mg	0,4
Pantotensyre, mg	4
Biotin, µg	0,0
Folat µg	67
Vitamin B12 µg	9
Vitamin C,mg	0,0

Mineraler

Natrium, mg	200
Kalium, mg	1000
Kalcium, mg	1000
Magesium, mg	150
Fosfor, mg	750
Jern, mg	7,5
Kobber, mg	1,5
Zink, mg	15
Iod, µg	220
Mangan, mg	1
Chrom, µg	0,0
Selen, µg	87
Nikkel, µg	0,0

0,0 angiver at næringskravet ikke er oplyst eller ikke behøver at være en del af foderet.

Afvej de i forvejen tilberedte grønsager. Tilsæt kornprodukterne og kosttilskud.

Hæld ca. 500 ml (voksen) kogende vand eller det varme fra grønsagerne over, så det dækker. Lad det trækker til det bliver blødt og havregrynet har kvælet, tager ca. 5-10 min.

Tilsæt olien.

Udskær eller hak kød, fisk (minus ben), fjerkræ (minus ben, hvis kogt) og tilsæt det til den stadig varme grønt- og kornblanding.

Hvis du har optøet fisk, så giv endelig væsken med.

Tilsæt eventuelt frugt/bær/krydderi.

Omrør til retten har spisetemperatur, bør ikke blive helt kold. Juster om nødvendigt temperaturen med koldt vand.

Servér. Din hund vil elske det – og dig endnu højere:-)

Giv evt. lidt A-38 som dessert.

Menuerne er baseret på lav aktivitet. Hvis hunden taber sig; reguler med mere olie/kød og omvendt.

Hvalpe menuer overholder følgende kalorie fordeling:

Protein: min 26%. Fedt: min 38%. Kulhydrat: max 36%

DAGLIGT BEHOV: ca.1500 KALORIER

INGREDIENSER

MORGEN

235 gram kød
60 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
50 gram havregryn
12 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

AFTEN

235 gram kød
60 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
50 gram havregryn
12 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Foretræk broccoli, blomkål og spinat
Husk fjerkræ!

ENERGIFORDELING:

protein 27% fedt 62% kulhydrater 11%

Generelle tips og bemærkninger:

Hvis du ikke har tid en dag, så giv et premium tørfoder produkt fx om morgenen. Følg produktets daglige foderanvisning og del den med 2. Eller giv tørfoder nogle dage og fersk mad andre dage.

Undgå sardiner, torskerogn, sild og kalvelever i denne alder

DAGLIGT BEHOV: ca.2000 KALORIER

INGREDIENSER

MORGEN

330 gram kød
100 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
50 gram havregryn
16 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

AFTEN

330 gram kød
100 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
50 gram havregryn
16 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Foretræk kartoffel broccoli, blomkål og spinat
Husk fjerkræ

ENERGIFORDELING:

protein 26% fedt 60% kulhydrater 13%

Generelle tips og bemærkninger:

Rester kan gives som topping på tørfoder, men husk at korriger for mængden, så hvalpen ikke får for mange kalorier. HUSK at se på hvalpen: ribben, rygsøjle og bækken skal ikke være synlige, men nemme at føle sig frem til. En grand danois må ALDRIG blive overvægtig.

4 måneder vægt: 27-29 kg

DAGLIGT BEHOV: ca. 2500 KALORIER

INGREDIENSER

MORGEN

400 gram kød
75 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
20 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

AFTEN

400 gram kød
75 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
20 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Foretræk kartoffel broccoli, blomkål og spinat
Husk fjerkræ

ENERGIFORDELING:

protein 27% fedt 61% kulhydrater 12%

Generelle tips og bemærkninger:

Optimal energifordeling (kaloriefordeling):

*Minimum 26% af kalorierne skal komme fra protein, minimum 38% fra fedt og maximum 36% fra kulhydrater.
Med andre ord: du kan ikke give hunden for meget protein og fedt, men du kan give den for mange kulhydrater.*

5 måneder vægt: 35-38 kg

ca. 2800 KALORIER PR DAG

INGREDIENSER

MORGEN

410 gram kød
100 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
25 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

AFTEN

410 gram kød
100 gram kogte grønsager
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
25 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Foretræk kartoffel broccoli, blomkål og spinat
Husk fjerkræ

ENERGIFORDELING:

protein 26% fedt 62% kulhydrater 12%

Generelle tips og bemærkninger:

Væksthastigheden toppe ved 5 måneders alderen. Hvalpen har fået sine blivende tænder og vokser ikke længere så hurtigt. Husk en grand danois bliver så stor som den genetisk er kodet til. Den bliver ikke større af at få mere mad!

Hvis du vil have dækket mere af kosten med kød istedet for grøntsager, så udskift det gerne (husk tjek kalorierne), men hvalpen må ikke få kød alene, den skal også have fibre.

DAGLIGT BEHOV: ca. 2900 KALORIER

INGREDIENSER

MORGEN

420 gram kød
200 gram kogte grønsager
25 hvedebrød
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
18 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

AFTEN

420 gram kød
200 gram kogte grønsager
25 hvedebrød
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
18 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Foretræk kartoffel broccoli, blomkål og spinat
Husk fjerkræ

ENERGIFORDELING:

protein 26% fedt 57% kulhydrater 17%

Generelle tips og bemærkninger:

Energibehov og vægt kan variere fra hvalp til hvalp, alt efter dens aktivitetsniveau. I denne periode tager den 3-5 kg på pr måned og ikke ca. 10 kg som tidligere.

Hunden har brug for kemisk energi. Det får den ved, at fordøjer og nedbryder de energigivende stoffer i maden. Energien kommer fra næringsstofferne: protein, kulhydrat eller fedt. For at omdanne protein, kulhydrat og fedt til energi bruger kroppen ilt.

DAGLIGT BEHOV: ca. 2800 KALORIER

INGREDIENSER

MORGEN

400 gram kød
200 gram kogte grønsager
25 gram hvedebrød
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
17 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

AFTEN

400 gram kød
200 gram kogte grønsager
25 gram hvedebrød
5 gram hvedeklid
70 gram havregryn
17 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Foretræk kartoffel broccoli, blomkål og spinat
Husk fjerkræ

ENERGIFORDELING:

protein 26% fedt 56% kulhydrater 18%

Generelle tips og bemærkninger:

Hvalpen har nu brug for færre kalorier. Se på den, hvis du kan se dens ribben, når den løber, så er den i korrekt foderstand.

Energi/g: Protein 17 kiloJoule/ca 4 kilokalorier, Kulhydrat 17 kiloJoule/ca 4 kilokalorier
Fedt 38 kiloJoule/ca 9 kilokalorier

DAGLIGT BEHOV: ca. 2700-2800 KALORIER

INGREDIENSER

MORGEN

400 gram kød
200 gram kogte grønsager
70 gram hvedebrød
5 gram hvedeklid
40 gram havregryn
13 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

AFTEN

400 gram kød
200 gram kogte grønsager
70 gram hvedebrød
5 gram hvedeklid
40 gram havregryn
13 gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Grøntsager: alt kan bruges, men lad basis være kartoffel

Husk fjerkræ ca 1 gang ugentlig. Regelmæssigt, og på de dage der ikke gives vitamin-mineral tilskud, gives 100 gram sardin eller torsk, evt. reducer kødmængden tilsvarende.

ENERGIFORDELING:

protein 26% fedt 54% kulhydrater 20%

Generelle tips og bemærkninger:

Alle opskrifter er baseret på et lavt aktivitetsniveau (K faktor = 110) hvis dine grand danois er moderat eller meget aktive, så må du justere opskrifterne.

DAGLIGT BEHOV:

Tæve ca. 2400 KALORIER - Hanhund ca. 2700 KALORIER

INGREDIENSER

MORGEN/AFTEN (TÆVE)

325 ca gram kød
200 gram kogte grønsager
80 gram hvedebrød
5 gram hvedeklid
40 gram havregryn
10 ca gram sojaolie
kosttilskud se side 4

MORGEN/AFTEN (HANHUND)

400 ca gram kød
200 gram kogte grønsager
80 gram hvedebrød
5 gram hvedeklid
40 gram havregryn
10 ca gram sojaolie
kosttilskud se side 4

Brug mængderne vejledende, ca. 1/3 del kød, 1/3 del grønt og 1/3 del korn (volumen ikke vægt) fungerer godt.

Grøntsager: alt kan bruges, men lad basis være kartoffel

Husk fjerkræ ca 1 gang ugentlig. Regelmæssigt, og på de dage der ikke gives vitamin-mineral tilskud, kan gives 100 gram sardin eller torsk og 50 gram kalvelever, evt. reducer kødmængden tilsvarende.

Generelle tips og bemærkninger:

Med alderen bliver din grand danois mindre aktiv og skal have mindre foder, men gerne af bedre proteinkvalitet. Det kunne være mere muskel kød i forhold til maver. Den får også mere brug for visse mineraler og vitaminer, som kan hentes i torsk og lever (kalve- og ikke svinelever, og pas stadig på mængden pga af det meget høje indhold af vitamin A).

Lader du din tæve sterilisere, falder dens stofskifte med tiden og den skal tilbydes mindre foder.

(PS: Steriliserede gd-tæver bliver typisk inkontinente, men det kan behandles medicinsk – blot til orientering:-))